

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după invoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Schimbări

În vremea de patru ani ai războiului s'au petrecut deosebite și numeroase schimbări în Europa și în celelalte continente, cum de altă dată nu s'au petrecut nici în zeci de ani.

Dintre suveranii, cari stăpâneau în vara din 1914, când se pornise puhoiul, au trecut la cele veșnice: bătrânul și veneratul monarh al Austro-Ungariei Francisc Iosif I, înțeleptul și îngăduitorul Carol I al României, sultanul Mehmed V, și mult nefericitul Nicolae II, fostul țar al tuturor rușilor.

Alți patru domnitori au trebuit să-și părăsească țara sau tronul: regele Belgiei, al Sârbiei, al Muntenegrului și al Greciei.

S'au dus și căpeteniile de pe atunci ale guvernelor pentru afacerile externe: contele Berchtold în Austro-Ungaria, Bethmann-Hollweg în Germania, Sasanov în Rusia, Viviani în Franța, Asquith și lord Grey în Anglia.

Nici șefii armatelor nu mai sânt aceiași: Conrad de Hötendorf și-a părăsit nu de mult postul. Lord Kitchener în Anglia a dispărut, — nu se știe încă lămurit cum i-a fost sfârșitul. Joffre în Franța, Cadorna în Italia, nu mai poartă nici ei comanda. Germania însă tot își mai are pe genialul Hindenburg și pe tovarășul său Ludendorff.

Intervenirea Italiei și a României n'a decis soarta războiului. A intervenit acum America, în care înțelegerea și-a pus ultima nădejde, că va da altă întorsătură norocului.

Schimbările politice au luat di-

mensiuni nevisate cu deosebire în Rusia. Statul autocrat al țarilor s'a prăbușit și a dat naștere domniei democratice în forma ei cea mai extremă.

Duhul democrației a pătruns și în alte țări. Partidul socialist german susține guvernul și luptă cu sorți de izbândă pentru introducerea reformei electorale în Prusia. Un fel de vot universal și-a făcut, cu multă trudă, calea și în Ungaria.

Dar și mai mari străformări s'au întâmplat în ordinea economică a țărilor. Scumpetea traiului a ajuns pretutindeni la un grad, care nu și l-a închipuit nici fantazia cea mai îndrăzneată. Bogații au devenit săraci, iar săracii au ajuns fără veste la bogăție uriașă. Haine și alimente se vând astăzi cu prețuri ca în povești.

În lipsa cea mare a articolelor de trai, băncile au atâția bani, încât nu mai știu unde să-i plaseze...

Și câte și mai câte schimbări, mari și mărunte, s'au produs în viața oamenilor!

Unde și când își vor lua ele odată sfârșitul, în mersul lor atât de năvalnic, cine oare ar fi în stare să ni-o spună înainte?!

Nu mai încapă însă îndoială, că ele s'ar sfârși cu atât mai curând, cu cât conducătorii guvernelor din statele beligerante vor admite ideea, că acest lung și nenorocit război nu se poate termina, decât prin bună învoială și dintr-o parte, și din alta.

Programul de muncă. Sedințele camerei ungare se vor termina probabil în săptămâna viitoare, și parlamentul va fi ajurnat.

Se anunță în unele ziare, că în ziua

de 15 Octomvrie a. c. camera se va întruni de nou. Atunci se va prezenta proiectul de buget dela 1 Iulie 1918 până în 30 Iunie 1919. Ministrul de finanțe, cu ocazia aceea, va face o dare de seamă asupra situației financiare a țării.

Guvernul are să ceară, afară de aceasta, și *indemnitate*, de oarece camera nu va putea sfârși discuția asupra bugetului până la 31 Octomvrie, când expiră indemnitatea actuală a guvernului.

La toamnă se vor înainta camerei proiectele de lege: despre împărțirea cercurilor electorale, despre reforma administrației și a chestiunii sanitare, despre pragmatica de serviciu a funcționarilor. Ministrul de agricultură, contele Serényi, va prezenta proiectul de lege cu privire la politica proprietății de pământ; ministrul de comerț Szterényi va avea gata mai multe proiecte sociale, iar ministrul de finanțe Popovits câteva proiecte de dări nouă.

Biserica românească din Bucovina

Viața Nouă din Suceava publică din partea unui reprezentant al clerului român din Bucovina următoarele:

Este adevărat și nu se poate tăgădui că legătura între mitropolit și clerul român a fost atinsă de bruma înstrăinării. Cine cunoaște istoria bisericii noastre, știe cât de tainică a fost pe vremuri această legătură. La arhierii deosebit de venerați ea a fost uneori de o intimitate, precum de altfel se poate întâlni numai în legăturile sacre familiare. După o tradiție venerabilă, care se întemeiază pe ideea frumoasă creștinească, episcopul e tatăl spiritual al credincioșilor și tot odată tatăl spiritual al preoților săi.

După moartea neuitatului Silvestru și după pontificatul de tristă me-

morie al mitropolitului Arcadi, profesorul de atunci Dr. Vladimir de Repta era omul dorințelor și nădejdea înălțării bisericii zguduite. El părea calificat, ca nime altul, pentru cea mai înaltă demnitate bisericească, părea predestinat pentru chemarea frumoasă de arhipăstor și tată spiritual al credincioșilor săi.

Dacă atunci s'ar fi provocat un plebiscit pentru așezarea scaunului mitropolitan, profesorul Repta prin «vox populi» numai decât ar fi fost înălțat la această dignitate cu neștirbită unanimitate. Ca profesor universitar într-o vreme, când facultatea teologică avea renume european, D-rul Repta era cunoscut prin erudiție solidă și aleasă, și prin o superioară cultură socială, calități care-i câștigase rară stimă și simpatie în întreaga țară la toate confesiunile și naționalitățile. Rar arhieru și-a început arhipăstoria sa sub auspicii atât de priincioase și atât de frumoase. Însă terenul de activitate în consistor și dieceză era pentru noul arhipăstor mai mult sau mai puțin o «terra incognita».

Noul mitropolit, care ca om al științei trăise în izolare, se văzu odată în consistor și în dieceză pus în fața unor probleme nouă, unele care privesc traiul zilnic, precum sânt: zidirile, reparaturile, așezările parohiilor, ș. a., altele iarăși care priveau reorganizarea diecezei și ridicarea clerului: prin o întocmire nouă și înțeleaptă a protopresviatei, prin crearea de stipendii pentru studii mai înalte pe la facultățile teologice cele mai celebre din Europa, prin cultivarea predicământului și așezarea de predicatori bine pregătiți prin centrele mai însemnate ale țării, prin reorganizarea și ridicarea mănăstirilor, prin

FOIȘOARA

De patru ani...

De patru ani de zile curge 'n valuri
Îngrozitoare sângele ferbinte.
De patru ani de zile toți se 'ntrebă:
Câți ani vor mai fi, Doamne, înainte?

Câți ani vor mai fi? Nu 'ntrebe nime.
Ca să se întrupeze o idee,
Ba chiar un ideal, se cere vreme,
Răbdare de bărbat, — nu de temee.

Se cer atâtea jertfe, și se cere
O conștiință limpede, senină
Ca să 'nvingă... și să 'nsuflească
Și ceata celor mici și tot de vind.

Tăceți! Lăsați să curgă mai departe
În unde mari nevinovatul sânge,
Și dați în laturi cu iubire caldă
Pe toți aceia, cari știu numai plânge.

Atunci când va învinge adevărul,
Când va trona dreptatea și iubirea,
Vor amuți sălbaticile tunuri,
Se va 'mbrăca în haină mândră firea...

Va fi o turmă cu păstor în frunte,
Și fiecare 'n graiul lui cuminte
Va preamări pe-acei cari cu iubire
Și-au vărsat astăzi sângele ferbinte.

Florin.

O domnișoară

— Icoană din război —

Portretul reușit al unei domnișoare franceze, care trăește de peste două decenii în Ungaria, este înfățișat de scriitorul G. Mosonyi în ziarul *Világ*, Nr. 169 din a. c., într'un articol cu data din Timișoara și purtând titlul: *Denise Petit*.

Articolul este următorul:

A venit înainte cu 23 de ani în Ungaria. E domnișoară. Cu brevetul de limbă și literatură franceză a educat o mică generație, spre desfătarea proprie, în respectul aceluși «esprit» (duh) admirabil, care nu l-a putut întuneca nici Hervé, nici Clémenceau, nici celelalte guri însângerate ale «jusqu' au bout»-iștilor (aderenți ai războiului până în pânzele albe).

Este o domnișoară mititică, îndesată, cu fața marcantă, *Mme Petit*, vie, bună de gurică, născută în țara șampaniei. Vorba muzicală franceză curge din buzele sale întocmai cum se alungă unul după altul

margaritarele neastâmpărate ale vinului spumos într'un delicat pahar de cristal.

Este foarte obosită. Vine dela gară. Tot mai trec pe la stație trenurile cu răniți. Sânt soldați foarte liniștiți, nemișcați, mult suferinzi, și n'au măcar nici puterea de a-și ridica lingura până la gură. Mme Petite împarte afară supă, fierbe ceaiul, din bănișorii ei economisiți cumpără tutun, țigări, le distribuie săracilor, fără să întrebe nu cumva baioneta franceză a produs rana infanteristului nostru? Ștergând sudorile de pe fruntea soldatului, care zace în ferbințeli, ea suspină poate a mia oară:

— O, les pauvres soldats! Oh, die Armen!... (Vai, sârmanii soldați!)

— Dta, d-șoară, ai rămas aici, când a izbucnit războiul? Imi închipuiesc, cât ți-a fost de greu!

— Cu vorba nu pot să ți-o spun, domnule! Sânt franceză. Tatăl meu, mama mea, sânt morți de mult, rudeni n'am. Nici eu nu știu, de când n'am mai fost pe-acasă. Dar cine-și schimbă țara, să-și schimbe și inima. D-ta știi cum sântem noi, francezele, educate. În iubirea peste fire, supraomenească, a patriei, a patriei franceze. Am ajuns tineră aici, la d-voastră, și ce primire mi s'a făcut!

Câtă dragoste mi s'a arătat, cum m'au răsfățat și alintat! Cât de mult am îndră-

git țara dvoastră, această a doua patrie a mea, acest pământ incomparabil al bună-tății, al gingășiei, al ospitalității! Familiile m'au tratat cu nespuse iubire, totdeauna și pretutindeni eram ca acasă. Unde rămâne gestul nostru elegant și măsurat, în asemănare cu dragostea aceasta bogată și înăbușitoare? Trebuia oare să fug cu lașitate și să părăsesc pe aceia cari m'au iubit, și cari fac parte din inima mea? Sânt aici, și aici rămân.

— Va să zică te-au internat?

— Cum vrei. Mă cunosc oamenii de aici. Știu cine sânt. Douăzeci și trei de ani sânt vreme lungă. Și eu înțeleg «glia», care leagă pe om de pământul acesta. Copiii, care cu atâta haz rupeau vorbele pe franțuzește, iar mai târziu se necăjeau întristate la conjugarea verbelor neregulate, sânt astăzi și ele mame de familie. Băieții au pornit la război, sânt tineri eroi, cari merg înainte. Pe toți îi iubesc, ca și când ar fi copiii mei, și dacă văd un soldat suferind, bolnav, rănit imi aduc aminte de încăpăținatul François, de istețul George, și de mulți, mulți alții, cari dela mine au învățat franțuzește și cari acum *ils ne font que leur devoir* (îș împlinec datoria). Sânt scutită de a mă anunța la poliție, și sânt mândră de atâta încredere.

— Ai dreptate, cu atât mai vârtos,

eliberarea școlilor secundare susținute din fondul religios și de influența străină atât de dăunătoare, și creșterea unui corp didactic, care să conducă învățământul în spiritul poveștelor bisericilor noastre, și multe altele.

Ar fi deci lucru firesc, dacă nou numitul cap al bisericii și-ar fi ales între sfetnicii săi și oameni practici, preoți cari trăind în mijlocul popoului, îi cunosc gândul și inima, dorințele și năcazurile. Nu tăgăduim că între consilierii consistoriali au fost și de acești bărbați, însă sfatul și experiența lor se vede că prea puțin a fost băgată în seamă. Alături de mitropolitul a exercitat cea mai mare influență în consistor și dieceză un vechi coleg al acestuia de la facultate, un bărbat de multă știință, tot atât de erudit, tot atât de integru ca și Prea Sfințitul, dară și tot pe atâta de lipsit de cunoștințe practice. De când naia bisericii a ajuns sub căma acestuia duumvirat de teoreticieni, conducerea diecezei s'a burocratizat peste măsură. Locul cuvântului viu l-a luat litera moartă, locul sfatului părintesc l-a luat actul. Adese s'a întâmplat că deputațiunile țărănești, care veniau din depărtări mari, căutând sfat și luminare în consistor, în palatul reședinței, nu s'au ales cu altă ispravă decât cu cuvintele seci și stereotipe: «Dați în scris».

Prin asemenea proceduri s'a produs înstrăinarea, care apoi a sporit din an în an, hrănită în deosebi și prin nedumerirea și neliniștea care a cuprins preoțimea pe urma concesiunilor făcute rutenilor. Aceste concesiuni au fost atât de largi și atât de neașteptate, încât ele au surprins chiar și pe ruteni: este cunoscut în cercurile oficiale și cele neoficiale, că fostul consilier și vicar general Manastyrski a făcut odată cu emfază următoarea constatare:

Die Ruthenen brauchen keinen besseren Anwalt ihrer Interessen als den Erzbischof Repta und den Rumänen Hofrat Euseb Popovici.

Aceste concesiuni și-au aflat acum un fel de apoteoză în asentimentul mitropolitului la schimbarea statului consistorial și la numirea parohului rutean Timischi în arhimandrit de scaun. Acest exces de concilianță a produs de nou un adânc resentiment la întreaga preoțimea română, care de astă dată se crede îndreptățită să ceară reînțocarea cât mai în grabă a mitropolitului în țară. Numirea noului vicar general român e pe cale să urmeze în ori și ce moment. Prin

cooperarea acestuia cu mitropolitul se va alcătui noul consistor.

A sunat ceasul al unsprezecelea ca să reînceapă opera de regenerare și restabilire pe toate terenele vieții religioase bisericesti în dieceză: această operă va șterge înstrăinarea dintre arhipăstor și preoțime, restabilind totodată legătura sacră, care trebuie să unească pe episcop, ca tată spiritual, cu credincioșii și cu preoții săi.

Dela școala comercială română din Brașov

— Aviz pentru anul 1918/19 —

Anul școlar 1918/19 se va începe la 1-a Septembrie v. 1918. Inscriserile se fac la Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. 1918.

Pentru a împiedeca o aglomerație prea mare de elevi în clasa I. comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotațiile pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin cerere în scris până la 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertraceteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide definitiv eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neanunțați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la anunțarea atestatele convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere *atestat școlar și atestat de botez*.

Examenele de privațiști se vor ține în 1, 2 și 3 Septembrie v. 1918. Ceice vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii.

Examenele de privațiști se vor ține în 11, 12 și 13 Septembrie v. 1918. Aceștia au însă a se anunța în persoană la Direcțiune cel mult până în 10 Septembrie v. 1918.

Examenul oral de maturitate va fi în 15/28 Septembrie 1918.

Didactru și taxele școlare sânt:

1. Taxa de primire K 10.
2. Diverse taxe de înscriere K 73.
3. Didactru K 120.
4. Taxa de examen privat K 85.
5. Taxa examenului de maturitate K 36.
6. Taxa examenului de diferență K 125.

Elevii de confesiuni străine decât cea greco-orientală și greco-catolică română,

— Acolo, sus, cam greu! Dar aici, jos, da! Am vorbit anul trecut cu un subofițer german. Venea rănit din România. Nu i-am spus, că sânt franceză, și vorbeam cu el nemțește. Imi zicea: «Fratele meu este prizonier în Franța». Un camarad al său observă compătîmind: «Ei, nu-l invidiez, sărmanul!» Omul meu îi strigă supărat: «De ce? Francezii nu sânt oameni? Au trecut și ei peste ultima fază a răsunării pline de ură! Nici ei nu mai iau pielea de pe prizonieri!» Nu știu, vorbește oare astfel un subofițer francez; dar eu am auzit primul cuvânt al evangheliei viitoare a omenirii! Vom fi totuși frați odată! Cred cu țarie că vom fi, și din tot sufletul meu. Când va sosi vremea aceasta, n'o pot ști. Dar trebuie să vie — *sans doute!* Dușmanii de moarte se prefac amici buni! Chiar și englezul va întinde odată germanului mână prietenească...

— Nu cutez nici să gândesc!

— Cu greu mă gândesc și eu. Îi cunosc; și nici francezul nu iubește pe englez. De mic copil se înstrăinează de englez. *Méprisiez les Anglais!* — (desprețuiți pe englezii!), — imi zicea uneori tatăl meu, care se luptase în Crimeea, și care n'a putut să uite niciodată, că nu s'a găsit nici un ostaș englez capabil să-și împartă conservele sale cu un francez flă-

precum și cei din țări străine, plătesc toate taxele dublu.

Toți acei elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul II., direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota «Bine» și moralitatea «bună», nu vor fi scutiți de didactru.

Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sânt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acestora nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare.

Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale; fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris.

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Decembrie v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărțare va fi încunostițată părintele, tutorul sau îngrijitorul respectivelor elevi. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare *nouă și în bună stare*, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și rechizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături de numele elevului.

Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarii să se adreseze la Direcțiune.

Știrile răboiului

Comunicatul francez din 2 August spune: Atacurile, executate de două zile din partea trupelor noastre și ale unităților aliaților asupra frontului dela nordul Marnăi, au avut rezultat deplin. Germanii au fost siliți să grăbească retragerea. La aripa noastră stângă trupele au intrat în Soissons. — Comunicatul francez din 3 August: Trupele franceze au înaintat noaptea spre Vesle. La aripa stângă francezii au ajuns la Aisne între Soissons și Venizel. — Comunicatul francez din 4 August: În cursul zilei am ajuns la Vesle în mai multe puncte la ost de Fismes, care l-am ocupat. La nord-vest de Reims am câștigat teren până la satul La Neuville, apărat cu îndârjire de germani.

Criticii militari elvețieni sânt de părere, că reocuparea orașului Soissons din partea francezilor este un eveniment secundar, și că face parte din planul lui Hindenburg. Manevra, executată acum la

apus, însemnează începutul unei lupte mobile în mare stil.

Comunicatul nostru oficial din 5 August: Nici un eveniment rășboinic mai însemnat.

Pe frontul apusean: Intre Ypern și Montdidier viu foc de tunuri. La nord de Montdidier, am retras companiile noastre, cevaș mai îndărăt, fără înrăurire dușmană. Activitate artileristică la Vesle. Ariergardele noastre, conform ordinului dat, s'au retras pe țărmul nordic al Veslei.

Urmările rășboiului

— Orașe devastate în România —

Printre localitățile, care au stat mai multă vreme în bătaia artileriei potrivnice, și printre cele care au avut mai mult de suferit din cauza aceasta, sânt cele trei orașe din apropierea Siretului: Mărășești, Adjud și Tecuci.

Incepând din cele dintâi zile a lui Ianuarie, — după căderea Focșanilor și a Brăilei, — linia de foc se statornici pentru rușii cari veniseră să înlocuească toate trupele române, în fața orașelor de mai sus, ca și în fața Galațiilor. Până în Iulie 1917, când au sosit pe front primele regimente românești, populația din această regiune a avut de suferit încartierarea și stabilizarea unei armate nedisciplinate, pornită pe jaf, pe bătură și pe devastare.

Ca în toate localitățile, prin care au trecut, rușii au ruinat cu desăvârșire toate clădirile din Tecuci și din Adjud, în care s'au instalat fie servicii de etapă, fie comandamente, fie soldați ruși, cari n'aveau nici o milă de avutur oamenilor.

O earnă întreagă poporația din aceste orașe n'a avut la cine să apeleze. Autoritățile românești erau terorizate de trupele rusești, care nu putea fi ținute în frâu nici de comandanții lor. Nici o stricăciune nu se repara, de nici o pagubă nu se ținea socoteală. Casele în care s'au instalat, chiar numai pentru o noapte câțiva viitori «bolșeviști», erau de nerecunoscut a doua zi.

Dar cele trei orașe, Tecuci, Adjud și Mărășești, au stat luni de zile în fața frontului.

În primul rând, Mărășeștii sânt cu desăvârșire distruși.

De altfel, de și pe străzile lui nu s'au dat lupte, era necontent sub foc. Poporația, fiind evacuată toată din vreme, și orașelul devenind centru pur militar, artileria germană l-a bombardat fără întrerupere. Astăzi nu mai e o casă neatinsă în acest orașel, care luase un avânt surprinzător în ultimii ani. Cea mai mare parte din case, — case de oameni fără avere, — nu mai sânt astăzi decât grămezi în formă de cărămizi, și frânturi de ziduri care mai stau ici colo pe picioare. Frumosul castel al d-lui George Negroponte e sfâșiat de ghiulele. Nenorocul a adus linia de luptă în împrejurimile lui. Marea fabrică de zahăr, ca și aceea de produse chimice, sânt dărâmate cu desăvârșire. Biserica din Mărășești și gara, au avut de asemenea de suportat o ploaie de oțel și de explosiv.

Refacerea Mărășeștilor va fi poate cea mai grea dintre toate orașele care au fost devastate sau distruse. Oamenii cari au început să se întorcă la casele lor, își privesc cu inima împietrită ruina gospodăriei lor. Cei cari au avut norocul să mai găsească o odaie ale cărei ziduri mai stau în picioare, au făcut ce au putut și s'au mutat ear în vechea lor locuință. Casă care să fi rămas însă neatinsă în Mărășești, nu există...

Tecuciul și Adjudul au avut de suferit mai puțin.

Adjudul a fost bombardat de aereplane, care au lăsat bombe asupra gărei unde se aflau depozite numeroase rusești de alimente și muniții. Și aici pagubele au fost simțitoare. Gara din Adjud e earăș aproape în întregime distrusă de bombe.

Tecuciul, care era mai aproape de front, a suferit și bombardarea de artilerie. Tunurile cu bătaie lungă ajungeau tocmai bine pentru a bomba gara și clădirile din jurul gărei, care erau obiectul artileriei inimice. Câteva obuze rătăcite au căzut însă, cum era fatal și în cartierul gărei, avariind câteva clădiri, și spărgând foarte multe geamuri.

Gara însă, și depozitele de benzină, de măruri diferite, din jurul gărei, sânt complet ruinate. Vor trebui și aici sforțări uriașe, ca să se refacă totul în forma de altă dată. Comunele nu vor putea desigur să reclădească, așa cum nici căile ferate, cu veniturile pe care le au acum, nu vor putea să vindece toate rănile. Aceasta va fi ear o sarcină, care va apăsa asupra statului.

că ațășarea urei rășboinice n'a mai cunoscut hotare. La d-voastră, în Franța, ar fi fost primiți cu bănueli astfel de supuși din Ungaria, cari s'ar fi anunțat să facă asemenea servicii. Poate s'ar fi crezut, că sânt în stare să otrăvească pe soldații bolnavi... Cei ce au rămas aici, abea se pot înălța peste cercul strâmt de vederi al deșertăciunii omenești, și privesc indiferenți pustiirea...

— Se poate! Vor fi între ei de aceia, cari zic: Ce ne pasă nouă de Ungaria? Lucrează, instruează, dau lecții, zicând: Sântem plățiți, în schimb noi dăm munca, *c'est tout!* Dar oare rășboiul nu este un martiriu, și oare nu fiecare suferitor ne este frate? Și soldatul german, cu piciorul sfărmat de glonțul român, nu stă oare tot așa de aproape de inima mea, ca micul *piou-piou*, care în căldura asta infernală abea își tărăște sacul și armele, fiindcă aceasta este datoria lui? Eu, d-le, nu mă uit la ce fel de naționalitate aparține soldatul acela. Privesc numai pe omul trudit de moarte, pe săracul, pe copilul nimănu, care pleacă spre moarte sau vine de acolo, și care se prăpădește, dacă nu-l sprijinim, dacă nu-l ridicăm.

— De-am sosit în sfârșit acolo, ca nu numai femeile să gândească astfel, ci și aceia să vorbească așa, cari tot mai suflă în trompeta furioasă a morții!

mând! Este curios, nu-i așa, că astfel de amintiri rele ne ispitesc ca o tradiție nu numai într-o familie, ci în țara întreagă! Până atunci ce să facă o biată femeie, cum sânt și eu? Ziua muncește, să poată trăi; seara muncește, ca să susție puțin și pe alții; iar un «mulțumesc» sau «danke» abea s'optit plătește mai mult, decât orice vorbă de recunoștință sau distingere.

Am privit la Mme Petit. Sub fruntea sa înroșită luceau ochii săi inteligenți și visători. Era târziu, a plecat spre casă, unde avea să-și gătească micul dineu. Este atât de greu să câștigi alimentele, când trebuie să alergi toată ziua, dar — *c'est la guerre* (așa-i rășboiul) zice trist domnișoara Petit, rămasă singură; iar Sâmbătă începe de nou împărțirea supei în «ambulance-buffet» din suburbiul iozefin. Poate că acasă ar batjocori-o, și i-ar zice renețată defetistă; dar ei de sigur nu-i pasă.

Crucea Roșie a distins cu medalia de aur pe femeia aceasta admirabilă, care nu cunoaște răutate, ură, nerușinare, ci numai adevărată și strălucită iubire de oameni, dureri amare și adânci, pentru a căror alinare Denise Petit, cu ochii în lacrimi, dar cu toată inima, își dă câteva ceasuri din noapte.

Tot statul va despăgubi, după cum se știe, pe particularii cari au suferit pagube. Dar e foarte firesc ca aceste despăgubiri să nu fie suficiente pentru ca fiecare să-și reclădească adăpostul de altădată.

Pentru aceasta va fi nevoie de atâtea jertfe și eforturi ale tuturor, întru cât dela stat, care poate da atât de puțin, nu se poate aștepta nimeni la «revărsarea Nilului» din vremurile bugetelor cu excedent...

Ren.

Știrile zilei

Noul an școlar. Ministrul de culte și instrucțiune publică a dat tuturor autorităților școlare o ordonanță, în care dispune ca noul an școlar 1918/19 să se înceapă la 1 Septembrie în toate școlile secundare: gimnaziile, școlile reale, comerciale, civile și seminariile. Direcțiunea școlară este îndreptățită din partea ministrului, să acorde concedii de câte 3 săptămâni școlarelor, cari pot da mână de ajutor părinților cu prilejul lucrului economic din toamnă și primăvară.

De 50 de ani. Foia Diecezană din Caransebeș scrie, că P. S. Sa părintele episcop Dr. E. Miron Cristea și-a serbat în ziua de sf. Proroc Ilie aniversara a 50-a.

Ne alăturăm și noi la urările de bine ce i s'au adus, cu prilejul acesta, Prea Sfinției Sale de către clerul și poporul din eparhia ortodoxă română a Caransebeșului.

Elevii școlilor de cadeti ca supraveghietori. Scrie Politikai Híradó: Ministrul de honvezi baronul Szurmay, a dat ordonanță, prin care se permite ca elevii școlilor de cadeti, în vacanțele de vară, să poată fi angajați ca supraveghietori la lucrări de treierat și de economie. Proprietarii n'au să plătească nimic pentru serviciul acesta, ci din contră li se dă lor câte 5 coroane pe zi, de fiecare elev, având proprietarii să se îngrijească de mâncare potrivită pentru școlari.

Mal mare „profund.” Un ordin mai nou al ministrului de război dispune, ca începând cu 1 August a. c. soldații să primească 350 grame de pâine pe zi, în loc de 250 grame de pâină acum.

Taxe poștale. Ministrul de comerț a fixat prin o nouă ordonanță următoarele taxe suplimentare pentru scrisorile cu valori și pentru telegrame:

1. Pentru scrisorile cu valori se va plăti în viitor preste taxa minimală de 60 fil. o taxă suplimentară de 10 fileri, astfel taxa minimală a acestor scrisori se urcă la 70 fil.

2. Pentru telegrame cu răspuns plătit, adresate în interiorul țării, se va încasa pe viitor cu ocazia trimiterii telegrammei, pentru telegrama-răspuns, o taxă suplimentară de război de 20 fileri peste taxele de până acum, — fără privire că telegrama se dă în timp normal ori după orele 4 d. a., sau în zi de sărbătoare ori de Duminecă.

3. Pentru pachete ori retrimiteri nu se încasează taxe suplimentare.

Menorocire mortală. Se vestește dela Turda: Fiul Emil de 17 ani al directorului de finanțe Dr. Gheorghe Ciosa a făcut Duminecă, însoțit de mai mulți inși, o excursiune la Cheia Turzii. Tinerul a voit să ajungă în a treia peșteră, dar și-a pierdut echilibrul și s'a prăbușit în adâncime. Menorocitul a murit la moment.

Procesul de înaltă trădare intentat doamnelor române din Brașov, se ține astăzi, în 8 August, la Cluj, în fața tribunalului divizionar de honveze. După cum află *Az Est* doamne și d-șoare din clasa cultură română sunt învinuite, că după năvălirea trupelor române în Ardeal, din inițiativă d nei Maria Baiulescu au înființat o societate a crucii roșii române, iar d-na Baiulescu la adunarea de constituire a ținut o vorbire inflăcărată contra Ungariei, spunând că a sosit vremea ca toți românii să fie la olaltă. Sânt acuzate: dna Nic. Dușoiu cu fetele ei Stella și Margareta, dl Dr. Iosif Pușcariu, soția lui, studenta în medicina d-ra Dora Pușcariu, soția avocatului Constantin Moga, soția divorțată a avocatului dr. Gustav Venter, soția d-lui Dr. Tiberiu Brediceanu și soția preotului gr. or. din Brașov Iosif Maximilian. Toate aceste doamne și d-șoare acuzate sânt în ternate la Pécs. Vina lor mai este că au aruncat flori trupelor române cari au intrat în Brașov. Acuzatele tăgăduiesc orce vină, spunând că numai din milă pentru soldații răniți au dat ajutor.

Martorii însă afirmă contrarul, spunând că doamnele acuzate au făcut prietenie intimă cu ofițerii români, acuză ce-o resping cu indignare. La proces vor fi ascultați peste 50 de martori.

Nou husitism. Ziare cehe din Praga scriu, că comuna evanghelică din Prerau a organizat o serie de conferențe. Ultima conferență ținută de profesorul Frinta din Praga, s'a ocupat de «îndreptățirea și necesitatea unei biserici cehe independente», care să pornească dela husitism și să accepte vederi moderne. Profesorul Frinta, organizatorul mișcării «pentru o biserică cehe neatârnată, scăpată de înrâuriri străine,» a comunicat, că «în curând» va veni rândul la întemeierea acestei biserici.

Teatru maghiar. Trupa teatrală a diui director Dr. Patek Béla și-a început zilele acestea reprezentațiile în teatrul sibiian. Se joacă piesele cele mai nouă, drame și operete, reprezentate pe scenele din orașele mari. Trupa se bucură de câteva puteri de mare valoare artistică, dame și domni, și atrage în fiecare seară multă lume la teatru.

Muzeul de științe naturale al reuniunii ardelene în Sibiu (Strada Reissenfel), este deschis în lunile de vară în fiecare *Duminecă* și *Joi* între orele 11 și 1. Intrarea gratuită. În altă vreme se plătește de persoană 60 fileri, pentru copii 20 fileri. Tinerimea școlară, condusă de învățător, are intrare liberă în orce zi.

Peste oceanul Atlantic. Este vorba, ca în anul curent 1918 să se treacă în sbor peste Atlantic. Guvernul englez și cel american a numit un comitet de specialiști în Washington, pentru a face pregătirile. Mașinile menite să sboare peste ocean vor avea câte două motoare, două tancuri de benzină și un personal de serviciu alcătuit din 4 oameni. Durata timpului în care se crede că se va sbura peste mare, se socotește cu 40—62 de ore. Plecarea se va face, cum se scrie, din Noua Fundlanda, luând direcția spre Portugalia sau Irlanda. Mașina se va putea coborâ, în drumul său, pe insulele Azore.

Omorătorii fostului țar. Ziarul Glasnaia Gazeta dela Moscova scrie, că exțarul a fost împuscat de minerul din Ural, cu numele *Bielogorodov*, care fusese și membru al constituantei rusești.

Nu se știe nimic despre locul unde se află fosta țarevnă cu fiicele și fiul său Alexe, și nu se știe nici locul înmormântării lui Nicolae Romanov.

Planuri de fantazie. O revistă engleză, Național Rewiev, scrie că aliații din înțelegeră vor cere dela Germania ca despăgubire de război suma de o mie până la două mii de miliarde mărci; căci scopul urmărit de Anglia, este nu numai a înfrânge pe germani, ci și a-i ține înfrânți pentru lungă vreme. Wilson, zice revista, aprobă planul acesta ca o parte a programului său politic.

Legea pentru încetățenirea evreilor în România. În sedința camerei române din 1 August s'a primit în a treia citire, cu 84 voturi, contra 13, legea pentru încetățenirea evreilor. Au votat împotriva ei câțiva naționaliști, în frunte cu deputatul *Cuza*. Înainte d'a fi primită, au luat cuvântul prim-ministrul Marghiloman și ministrul de externe Arion.

Pentru locuitorii Germaniei. Ziarele germane anunță, că dela 19 August încolo rațiunile de făină vor fi ridicate iarăși la 200 grame de cap. Cantitatea de pâine, va va depinde de grânele ce vor fi disponibile la timp. În prima săptămână fără carne, care începe la 19 August, se vor da alte alimente ca compensație. Făina mai multă nu se va putea da din pricina întârzierii secerișului.

America și supușii străini. Ziarele elvețiene scriu: Un mare număr de supușii germani și austro-ungari în America au fost osândiți la pierderea libertății pe timp de 18 luni până la 20 de ani din motivul că au refuzat a se lupta împotriva puterilor centrale. Ministrul de război *Baker* a confirmat sentințele de condamnare.

Unsprezece milioane de morți. După socotelile unui ziar elvețian, numărul morților, în războiul de până acum, este de 11 milioane soldați, socotind toate puterile beligerante. Numărul răniților se urcă la 19 milioane.

Prada de război. La sfârșitul anului al patrulea de război, *puterile centrale* se alege cu următoarea pradă de război: Nu-

mărul *prisonierilor* este 3.800.000 de soldați, din cari în Germania se află 2.300.000. Tunuri capturate: 23.000, mitraliere 38.000. Imens material de fier, beton, sârme, barace, lazarete, vagoane, locomotive, pantere, magazine de echipament, de haine ș. a.

Teatru cinematograf. *Apollo*, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Joi, în 8 August: *Străbunul*, dramă fantastică în 4 acte.

Vineri, în 9 August: *Corabia moartă*, cu Valdemar Psylander.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara

Predică de război

— Cătră femei —

de Iosif Trifa, preot.

Au trecut patru ani de lupte mari și cumplite. Și am văzut, că acest lung război îl poartă nu numai bărbații cu armele lor, ci și voi, femeilor, vă luați partea voastră în mersul lui.

În cuvintele mele de azi, cătră voi femei, mă întorc. La lucrările și purtările voastre vreau să mă uit. Să cercetez ce parte ați avut și aveți voi, femeilor, în luptele și frământările desfășurate de astăzi.

Cele mai multe sânteti mame și soții, care așteptați pe fiii și soții voștri duși departe dela noi.

Cu cea dintâi zi de război vi s'a schimbat viața voastră: ați plecat și voi pe calea durerilor, grijilor și ostenelelor. Cea dintâi zi de război a scos liniștea din casa voastră. În locu-i și-a făcut cuib suferința.

Când mă uit peste ceata voastră, cu haina neagră și cu inima cernită, înțeleg durerile voastre.

Vă văd par'că acolo departe, la inceputul necazului. Aud și acum plângerea, cu care ați petrecut pe scumpii voștri. De atunci câte alte lacrimi au mai împăinjenit ochii voștri!

Trece an după an, și voi mamelor, tot trebuie să mai purtați gândul și dorul fiilor voștri.

Trece an după an și voi, soțiilor, cu inima plină de teamă trebuie să așteptați mai departe pe soții voștri.

Cât de simțită este durerea, când copilășii voștri întreabă, tot mai stăruitor după tată! Ear tata nu mai vine...

Cât de mult vă apasă în suflet groaza, că azi mâne veți ajunge văduve și copilășii voștri orfani.

Pe lângă aceste dureri ce purtați în inima voastră, câte alte greutăți vă împină în traiul zilnic!

Cele mai multe dintre voi sânteti capul, conducătorul casei.

În această scumpete voi trebuie să alergați în toate laturile, să câștigați pâine, haine și încălțăminte pe seama voastră și a copiilor voștri.

Era o vreme când grebla, furca și acul erau lucrul vostru.

Acum mâinile voastre trebuie să apuce plugul din brazdă, să poarte coasa 'n earbă, să ridice săcurea 'n pădure.

Brațele voastre trebuie să poarte astăzi poveri bărbătești.

Era o vreme când soții voștri strângeau bucate acasă, și grija voastră era numai meșteșugul coptului. Acum nu-i cine să vă mai aducă bucate. Copiii voștri cer pâine. Strigarea lor vă mână, pe voi, fârturi slabe și neumblate, s'aduceți pâinea de peste munți, hotare și sate.

În sute de părți trebuie să alergați acum și toate trebuie să le isprăviți din puterile voastre singure, căci afară de bunul Dumnezeu, dela altcineva sprijin în această lume puțin aveți.

Cu adevărat voi sânteti al doilea front, al doilea câmp de luptă. Vă luptați neîncetat departe cu dorul, teama, grija după viața soților voștri, de altă parte cu greutățile și necazurile traiului zilnic.

Dar să nu vă pară rău, femeilor, că ați gustat și voi din păharul durerilor; că trebuie să purtați zi de zi crucea suferințelor. Căci cutez a zice, că întristările multe v'au adus și foloase, și anume: *foloase suflătești*.

Suferințele și durerile v'au apropiat mai tare ca ori când cătră Dumnezeu, și biserică sa, cătră rugăciune și nădejde. Suferințele și necazurile au aprins rugăciunea în casa voastră, v'au strâns mâinile cu căldură cătră olaltă, v'au învățat să stropiți cu lacrimi rugăciunile voastre, să nădăjduiți, să vă rugați cu stăruință și țarie.

Grijile și alergările au obosit corpul vostru; dar ele au curățit, au luminat și întărit puterile voastre suflătești.

Am zis, că vă luptați cu mii de greutăți, și sprijin omenesc nu prea aveți, dar voi v'ați întors cu rugăciuni și plângeri cătră Dumnezeu.

Și Dumnezeu a auzit strigarea voastră, v'a ajutat și vă ajută în necazurile voastre, vă dă putere, sănătate, ajutor, să puteți lucra și alerga, ca să vă câștigați traiul vieții, ba încă și din datoriiile soților voștri să mai puteți scutura.

Dar rugăciunea v'a sprijinit nu numai pe voi, ci rugăciunea voastră a ajutat și ajută și soților voștri din câmpul de luptă.

Rugăciunea voastră caldă trece peste țări și hotare și duce întărire și mângăere scumpilor voștri.

Rugăciunea voastră ajunge la ei, le șterge sudoarea din față, și durerea din inimă. Când vor veni odată soții voștri albiți și gârboviți de greutățile suferite, vor afla casa lor, cuibul lor, curat și cinstit... Cât de mare va fi bucuria lor! —

Am zis, că războiul însemnează pentru voi calea și crucea suferințelor. Nu însă toate femeile au ales această cale. Sânt unele femei, care au lăsat căile spinoase, dar bune, și au apucat pe căile slabe, ușoare și lunecoase ale ispitelor. Sânt femei, care au stâns rugăciunea în casă și au lăsat să intre acolo păcatul și osândă.

Sânt femei, care au părăsit biserică și au ales birturile și jocurile, și au călcat în picioare credința sfântă, cu care sânt legate de soții lor.

Și voi de casa, în care s'a stâns rugăciunea!

Acolo nu-i binecuvântare, nu-i nici pâine, nici haină. Acolo datoria crește ca apa, și casa se face tăcută și pustie ca mormântul.

Am zis, că și voi femeilor sânteti front de luptă. Vedeți acum că și în frontul vostru cad unele. Și voi aveți morții și răniții voștri.

Deosebirea însă este, că pe morții și răniții voștri nu-i omoară pușca, nici tunul dușmanului, ci *ispitele și poftele rele*.

Unele din cele rănite de pofte și păcate, se mai pot tămădui, dacă se leagă și se grijesc la vreme.

Altele însă, care nu cunosc rușinea și păcatul, sânt perdute pentru totdeauna. Altfel sânt morții voștri. Ei nu sânt luptători, nici eroi vrednici de a trăi în amintirea și cinstea noastră, ci ei sânt pierduți, sânt morți cu sufletul.

În cuvintele mele de astăzi am căutat să arăt ce schimbări a adus războiul în viața noastră. V'am arătat, cum traiul vostru este ca un câmp de luptă.

V'am înfățișat însă cum suferințele, necazurile v'au adus și foloase suflătești, sporind și întărind credința, nădejdea, rugăciunea.

M'am coborât apoi între greutățile voastre, să văd cum puteți trăi în această vreme tare și scumpă, și am aflat că până ce vă rugați și vă purtați cinstit, Dumnezeu este cu voi, vă ajută, vă întărește, ca toate să le puteți orândui și isprăvi cu bună socoteală.

V'am mai spus apoi, că și în frontul vostru sânt morți și răniți, adevărate femeile apucate pe căile rele și ducătoare la peire.

De incheere, dragile mele, ce v'as putea altceva îndemna decât să mergeți pe calea bună și curată, rugându-vă neîncetat, luptându-vă cu greutățile, ispitele, poftele din această lume trecătoare.

Băgați de seamă, că suferințele voastre, lupta voastră nu este încă gata. În frontul vostru multe încercări vă mai pot aștepta.

Până când însă vă rugați neîncetat și vă purtați cuminte, orce ar veni peste voi, nu vă temeți, căci Dumnezeu este cu voi, vă ajută, vă întărește, vă mângăe. Băgați de seamă, că aveți alt dușman: poftele rele, ispitele otrăvitoare. De aceea vă temeți și vă luptați neîncetat împotriva lor, căci acelea rănesc sufletul vostru și aduc nenorocirea în casele voastre.

Așa făcând și trăind, veți ieși din războiul acesta ca niște adevărate luptătoare, care «lupta cea bună ați luptat, credința ați păzit.» Amin.

Poșta redacției

Dlul E. D. B.-S. Circulara care vă interesează va apărea în numărul viitor.

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Icelandul mare.** Salar: dela popor 600 cor., din repartiție, din cassa bisericii 200 cor. ajutor dela Preaven. Consistor Arhidiecezan 200 cor. iar restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Locuință în edificiul școlii și 1/4 jugăr grădină.

2. **Gherneșig.** Salar: dela popor 200 cor. din repartiție, dela Preaven. Consistor Arhidiecezan 200 cor., iar restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales (de acest ajutor a beneficiat și învățătorul de mai înainte). Cvarțir și 1/4 jugăr grădină. Dela fiecare familie 1/2 felderă de cucuruz sfărmit, o delniță din pădure pentru lemne de foc și drepți de pășunat pentru 4 vite în imasă. Învățătorul provede și cantoratul și dela toate funcțiunile primește 1/2 parte din venitele stolare.

Învățătorii aleși în aceste comune sânt îndatorați a cânta cu eievii răspunsurile la sfta liturgie în toate Duminecile și sărbătorile.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor înainta la subsemnatul oficiu, iar concurenții se vor prezenta la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Reghin, 12/25 Iulie 1918.

Oficiu protopresbiteral ort. rom. al tractului Muraș-oșorhei, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasilie Duma,
Protopop adm-prot.

Concurs

Devenind vacant postul de învățător la școala noastră confesională din **Börgo-prund**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1200 cor., plătit în rate lunare anticipative din fondul școlastic precum și gradațiile personale după anii serviți la această școală.

2. Cortel în edificiul școlii; rețut de lemne 50 cor., rețut de grădină 20 cor.; iar pentru instruirea și conducerea corului de elevi și aduși se va da o remunerație separată corespuzătoare.

Reflecțanții la acest post își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresb. gr. or. în Beszterce și li se da voie a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Învățământul este a se începe la 1 Septembrie a. c. st. v.

Bistrița, 10/23 Iulie 1918.

Oficiu protopresb. ortod. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu,
protopresb.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Leschia** (Lacház) din protopresbiteratul Cetății-de-peatră, prin aceasta — în conformitate cu decisiul consistorial din 22 Maiu a. c. Nr. 5457 Bis. 1918 — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor, provăzute cu documentele de lipsă, în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu observarea restricțiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezente în o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Leschia, afirmându-se ca concurent.

Lăpușul-unguresc, Magyarlápós, 30 Iunie 1918.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. român al tractului «Cetatea-de-peatră» în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Concurs

Cu intenția de a forma succrescena pentru viitor, direcțiunea institutului de credit și economii «Ardeleana» soc. pe acții în Orăștie află cu cale să inactiveze fondul jubilar economic al institutului dând ajutoare unor bărbați, cari doresc să-și completeze cunoștințele practice în:

1. Administrarea unei moșii mai mari, și în legătură cu aceasta în conducerea unei lăptării.

2. Conducerea unei grădini de pomărit, zarzavat, viță de vie și albinărit.

3. În manipularea vinului.

4. În conducerea unui atelier mehanic pentru reparaturi de mașini agricole.

Concurenții au să dovedească că au deja anumite cunoștințe în una din aceste direcții, că au purtare morală bună, sânt sănătoși; au să arete apoi starea familiară, etatea, cunoștința de limbi și relația militară.

Mărimea ajutorului se va statorî conform trebuințelor ce le va reclama ocupațiunea la care voiesc să se aplice reflecțanții. Praxa o vor face la moșia, la grădină, în pivnița de vin sau la atelierul, care-l va indica isutulul, eventual la care doresc reflecțanții. Durata praxei se va statorî după trebuință.

Direcțiunea e aplicată mai departe a da ajutor de cel puțin câte 500 cor. pe an unor tineri, cari voiesc să absoalve vre-o școală practică agronomică de ex. în Mediaș, Bistrița, Feldioara, Lugoș, Șimleu etc.

Dela aceștia se cere să fie trecuți de 15 ani, și să-și esopereze înșiși direct primirea în careva din aceste școale. Condițiile de primire s'au anunțat în ziare în zilele acestea. Terminul de primire expiră cam prin 20 August c.

Onorați domni preoți și învățători dela sate sânt rugați pe calea aceasta să ne recomande tineri pentru a fi trimiși la școalele agionomice amintite.

Cererile pentru ajutoarele cuprinse în acest concurs reflecțanții au să la înainteze la direcțiunea institutului nostru până în 30 August n. a. c. însoțite de eventuale scrisori de recomandare din partea vreunui intelectual de trecere din partea locului.

Orăștie, la 29 Iulie 1918.

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Homorod-Susenj** de cl. III. devenită vacantă prin pensionarea parohului Ioan Găzdău, conform ordinului ministerial Nr. 4978 Bis., prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sânt a se înainta la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflecțanții să se prezenteze — cu știrea protopopului — în comună spre a cânta a predică și eventual a oficia.

Geoagiu (Algyógy), 30 Iunie 1918.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Puterea cenzurei

nu poate supri-

mă știrea:

, că pu-

dra Diana

și crema

Diana sânt

cele mai excelente

mijloace de frumuseță.

Doză de probă 3— K

Doză mare. . . 6— K

De vânzare pretutindenii!

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești dela școalele elementare confesionale gr. or. române din comunele bisericesti mai jos înșirate din protopresbiteratul Ungurașului, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela prima apariție în foaia «Telegraful Român».

1. **Cubleşul român**, cu salar anual de 1200 cor., din care 170 cor. dela popor prin repartițiune, iar restul dela stat, votat ca ajutor prin rezoluția de sub Nr. 78282/913, cvarțir în edificiul școlii și grădină de 1/4 de jugăr.

2. **Dânc**, cu salar anual de 1200 cor., din care 140 cor. dela popor prin repartițiune, 160 cor. din venitele cantonale, 300 cor. ajutor dela Preaveneratul Consistor arhidiecezan și restul de 70 cor. din ajutorul dela stat, care se va cere după alegerea învățătorului.

3. **Jimborul mare**, cu salar anual de 1200 cor., din care 450 cor. dela credincioșii din Jimborul mare, 150 cor. dela credincioșii din Chendremal și 600 cor. dela Preaveneratul consistor arhidiecezan. Alte adause de salar se vor cere dela stat, pentru cari însă credincioșii din amintitele parohii nu

iau nici o responsabilitate, nici se obligă a le plăti. Învățătorului i se dă cvarțir și dreptul de a folosi grădina școlii.

4. **Tămașa**, cu salar anual de 1200 cor., din care 300 cor. dela popor, iar restul ca ajutor dela stat, de care a beneficiat și fostul învățător, și astfel se va cere numai licvidarea pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir în edificiul școlii și folosirea grădini școlii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs la oficiul protopresbiteral jos indicat în termenul deschis, având înainte de alege a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a se face cunoscuți poporului, a cânta în decursul serviciului divin și a-și arăta dexteritatea în tipicul bisericii, având învățătorii aleși — în parohiile Cubleşul român și Dânc a funcționa și ca cantori — iar în toate parohiile a conduce elevii la biserică în toate Duminecile și sărbătorile și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Fizeș-Sânpetru, la 14/27 Iulie 1918.

Oficiu protopresbiteral gr. or. român al tractului Unguraș în conțelegere cu comitetele parohiale competente.

Pavel Roșca
protopresb.

„Drăganul“,

reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Sebeșul-mare-N.-Sebes.

Convocare.

«Drăganul», reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Sebeșul-mare, prin aceasta în sensul Statutelor convoacă membrii la

a VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în 11 August 1918 st. n., la orele 2 p. m., în localitatea Reuniunii (iar în caz când nu se vor aduna membrii în număr cerut atunci se va ținea în 18 Aug. a. c. fără considerare la numărul membrilor) cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării, alegerea unui notar și 2 bărbați de încredere.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghere.
3. Stabilirea bilanțului și luarea de hotărâre asupra profilului curat și darea absolutorului pe anul de gestiune 1916-17 până în 31 Dec. 1917.
4. Alegerea membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere, a cassarului și a contabilului, pe un nou period de 3 ani.
5. Eventuale propuneri.
6. Inchiderea adunării.

Sebeșul-mare, la 28 Iulie 1918.

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.

Active.	K f	Pasive.	K f
Cassa în număr	3,511.31	Părți fundamentale	4,361.33
Imprumuturi	31,856.50	Depuneri	30,284.81
Efecte	200.—	Creditori (diverși)	636.99
Mobilier	160	Interese anticipate	350.—
Amortizare	20	Profit curat	911.68
Interese restante	807.—		
	36,544.81		36,544.81

Contul Profit și Perderi

Spese.	la 31 Decembrie 1917.	Venite.	
K f	K f	K f	
Interese la depuneri	1,938.53	Interese dela imprumuturi	4,679.55
Interese la reescom	2,020.18	Provizțiuni	2,683.33
Salare	1,190.—		
Spese	1,088.64		
10% Dare după depuneri	193.85		
Amortizare din mobilier	20.—		
Profit curat	911.68		
	7,362.88		7,362.88

Sebeșul-mare, la 31 Dec. 1917.

Vasillu Lung m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Muntean m. p., Lung Ioan m. p., Popa m. p., Giurgiuman m. p.
prezident.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Ioan Lare m. p., Vasile Lung m. p.,
Vasile Dumitraș m. p., Ioan Geleriu m. p., Vasile I. Onuț m. p.